

для того, щоб, керуючись виявленими відмінностями, виявити їх вплив на розвиток підприємства в майбутньому), кумулятивні (показують рівень досягнення запланованих на тривалий період показників діяльності, зокрема витрат) та відхилення у часовому розрізі (мають значення в усіх випадках, коли необхідно порівняти планові й фактичні значення параметрів витрат).

Вважаємо, що складовими сукупного відхилення за витратами підприємства роздрібної торгівлі є: загальне відхилення за витратами на товари; загальне відхилення за витратами на оплату праці торгово-оперативного персоналу; загальне відхилення за змінними накладними витратами; загальне відхилення за постійними накладними витратами.

Отже, одним із головних чинників, що впливає ефективність управління підприємством, є забезпечення релевантної обліково-аналітичної інформації щодо витрат, за допомогою якої контролюють, відслідковують, характеризують ефективність діяльності суб'єкта господарювання з метою прийняття управлінських рішень.

Т.В. Давидюк, д-р. екон. наук, проф. (НТУ «ХПІ», Харків)

М.А. Безугла, магістрант (НТУ «ХПІ», Харків)

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМПАНІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

В сучасних умовах розвитку економіки головна ознака ефективності роботи підприємства, фундамент економічного зростання суб'єкта господарювання є прибуток, який є головним чинником, що визначає необхідність вирішення завдань удосконалення управлінського обліку фінансових результатів для формування надійного основи підвищення економічної результативності вітчизняних компаній.

Грамотне та ефективне управління формуванням прибутку передбачає побудову на підприємстві відповідних організаційно-методичних систем забезпечення цього управління, знання основних механізмів формування прибутку, використання сучасних методів його аналізу та планування.

Поряд із формуванням прибутку на кожному підприємстві повинно бути забезпечене й ефективне управління його розподілом.

При цьому кожна стадія розподілу прибутку звітного періоду – це одночасно і процес забезпечення ефективних умов його формування в наступних періодах та реалізації цілей стратегічного розвитку підприємства. Тому не випадково в центрі уваги спеціалістів знаходиться вибір процедури та методологічних підходів до його управлінського обліку.

у управлінському обліку фінансовий результат встановлюється на основі обліку витрат за статтями калькуляції. Крім того, в управлінському обліку кінцевий фінансовий результат визначається за внутрішніми сегментами (центрами відповідальності, центрами відповідальності за прибутком) і зовнішніми сегментами (географічними зонами реалізації продукції, представництвами в інших країнах, каналами реалізації, категоріями споживачів).

При цьому фінансовий результат визначається різними способами, інформація по яких дозволить підвищити конкурентоздатність підприємства і створити гнучку та детальну систему обліку. Отримана інформація в системі управлінського обліку буде використовуватись для прийняття тактичних і стратегічних рішень, спрямованих на кінцеві результати діяльності підприємства.

Враховуючи те, що результатом будь-якої діяльності є співставлення витрат і доходів, управлінський облік існує з метою управління доходами і витратами. А оскільки результат формується на різних рівнях управління: по відповідальних особах, бригадах, цехах та інших структурних підрозділах, то управлінський облік повинен здійснюватись за видами діяльності, функціями, за центрами відповідальності та сегментами діяльності.

Вирішення основного завдання системи управлінського обліку, тобто підвищення ефективності діяльності виробництва, передбачає використання таких методів, які б відповідали його реалізації.

Результати діяльності підприємств будуть залежати від подальшого удосконалення та взаємозв'язку систем управлінського та фінансового обліку. Це буде проявлятись у підвищенні результативності й ефективності обліку внаслідок постійного співставлення витрат і результатів діяльності. Наведена система обліку забезпечить потреби внутрішніх користувачів підприємства всіх рівнів управління та відповідатиме сучасним проблемам ринку. Це важливо ще й тому, що ускладнення проблем управління в сучасних умовах вимагають створення інструменту активного економічного управління.

В умовах функціонування управлінського та фінансового обліку фінансові результати, визначені у фінансовому обліку, повинні дорівнювати фінансовому результату, розрахованому в управлінському

обліку. При цьому взаємозв'язок між фінансовим і управлінським обліком здійснюється в обліку на основі спеціальних рахунків, які забезпечують єдність формування облікових даних.

Використання цієї методики дає можливість значно оперативніше отримати фінансовий результат по підприємству. Це пояснюється відсутністю необхідності у фінансовому обліку калькулювати собівартість продукції і послідовно визначати фактичну собівартість випущеної і реалізованої продукції, так як це здійснюється в управлінському обліку.

Підготовка кожного управлінського рішення у сфері формування, розподілу та використання прибутку повинна враховувати альтернативні можливості дій. При наявності альтернативних проєктів управлінських рішень їх вибір для реалізації повинен базуватись на системі критеріїв, що визначають політику управління прибутком підприємства. Система таких критеріїв встановлюється безпосередньо самим підприємством з врахуванням стратегічних напрямків його розвитку, що не підриватимуть економічну базу формування значних обсягів прибутку в наступному періоді.

Н.Ю. Єршова, канд. екон. наук, доц. (НТУ «ХПИ», Харків)

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки суб'єкти господарювання відчують суттєвий вплив зовнішнього середовища на результати власної діяльності. Довгострокове функціонування підприємств в таких умовах визначається стратегією розвитку, якістю розробки та реалізації якої залежить від обліково-аналітичного забезпечення.

В рамках формування обліково-аналітичного забезпечення розробки та реалізації стратегій розвитку підприємства необхідна інтеграція практично всіх функцій управління і видів діяльності, що породжує високі вимоги до кваліфікації персоналу, організації супроводу обліково-аналітичного забезпечення програмним продуктом. Ефективна стратегія розвитку має ґрунтуватися на трьох складових: обґрунтованих довгострокових цілях; глибокому розумінні конкурентного оточення; реальній оцінці власних ресурсів і